

SOK en Stichting ir. D.C. van Schaik
Postbus 2235
6201 HA Maastricht

Het SOK-bestuur:

Ton Breuls	Voorzitter	00-3212454059	<i>tbreuls@skynet.be</i>
Rik Bastiaens	Secretaris	00-3212-210639	<i>rik.bastiaens@pandora.be</i>
Joep Orbons	Bibliotheek en docu-centrum	043-361 87 93	<i>j.orbons@xs4all.nl</i>
Norbert Hensing	Activiteitscoördinator	00-324-2751356	<i>nhensing@belgacom.net</i>
Erik Honée	Studiebegeleider	043-325 61 10	<i>erik.honee@home.nl</i>

E-mail SOK:

sok@nhgl.org

De SOK is geassocieerd met "Subterranea Britannica". www.subbrit.org.uk

Bestuur Stichting ir D.C. van Schaik:

Joep Orbons	Voorzitter	043 - 361 87 93	<i>j.orbons@xs4all.nl</i>
Desirée Schoenmakers	Secretaris	043 - 321 65 06	<i>d.schoenmakers@wanadoo.nl</i>
Pierre Hardy	Penningmeester	043 - 363 75 91	<i>pfg.hardy@hetnet.nl</i>
Wilfred Schoenmakers	Bestuurslid	043 - 344 07 41	<i>w.schoenmakers@aim.unimaas.nl</i>

E-mail Stichting ir. D.C. van Schaik:

vanschaikstichting@nhgl.org

Technische Commissie Stichting ir D.C. van Schaik:

Olav Hensing, Plateauweg 7, 6212 EA Maastricht, Telefoon: 043 - 3218473

Redactie SOK-Mededelingen:

Ton Breuls, Bovenstraat 28, B 3770 Kanne/Riemst, Telefoon: 00 - 3212454059

Redactie SOK-Info:

Fons Leunissen, Wijnbesstraat 105, 6543 TL Nijmegen, Telefoon: 024 - 3781820
E-mail: sok-info@planet.nl

De SOK op Internet:

www.sok.nl

SOK-ledenpasjes:

SOK-leden kunnen een SOK-lidmaatschapspasje krijgen dat een jaar geldig is.
De aanvraag moet vergezeld van een pasfoto bij de secretaris worden ingediend.

SOK-Ledenavonden:

SOK-Ledenavonden worden iedere 2^e vrijdag in de maanden januari, maart, mei, september, en november gehouden in het Natuurhistorisch Museum te Maastricht.
Aanvang 19.30 uur.

Groeven SOK en Stichting ir. D.C. van Schaik:

De SOK en Stichting ir. D.C. van Schaik hebben diverse groeven in beheer of een collectieve vergunning voor een groeve. Informatie in verband met het bezoeken van deze groeven is te vinden op de laatste pagina van deze SOK-Info.

Voorpagina: Het zogenaamde sleutelgat te Ternaaien Beneden (foto:Rob Heckers)

Adressen, mededelingen en oproepen

Nieuw aspirant-lid

H.W. (Herman) de Swart, Koolstraat 56, 2312 PT Leiden,
Tel 070-5236580,
e-mail: swart@zonnet.nl

Aspirantleden als lid aanvaard

Jaap Brandsma
Henk Blaauw
Valentijn Heijnen

Gewijzigde adressen

G. Goessens, Brugstraat 9 (bus 5), B-3770 Kanne-Riemst, België
F. Kaptejns, Durendaaldreef 36, 5063 LW Oisterwijk, 06-54295330
M. Koch, Drossaert van Zuenestraat 15, 6181EE Elsloo, 046-4862201,
marc.koch@zonnet.nl
M. Nix, Goudenregenstraat 12, 6301 WS Valkenburg, 043-3616620
R. Ramakers, Limburgerstraat 60, 6267 CJ Cadier en Keer, 043-4071964
J. Rijsselt, Hyacintenstraat 14, 6214 TD Maastricht, 06-45776799

Nieuw e-mailadres

F. Creemers: framaroma@zonnet.nl
H. Bochman: hanbochm@zonnet.nl

Programma ledenavond 12 maart

Vrijdag 12 maart is er SOK-ledenavond in het Natuurhistorisch Museum Maastricht. De aanvang is om 19.30 uur en het programma ziet er als volgt uit:

- Bestuursnieuws
- Bespreken vacature nieuw bestuurslid en benoemingsprocedure
- Nieuws van de Van Schaikstichting
- Diapresentatie over Bosberg/Natoberg
- Diapresentatie van Joep Orbons over grotten in Engeland
- Rondvraag en discussie
- Naborrelen in het museumcafé

Bij het ter perse gaan van deze editie van de SOK-Info was het programma nog niet helemaal rond en het kan dus zijn dat er nog items worden toegevoegd.

Norbert Hensing, activiteitencoördinator

Open brief van Ton Breuls aan de leden

Beste collega's. Op de ledenavond van 9 januari j.l. heb ik het al aangekondigd: na dik 25 jaar bestuurder te zijn geweest van de SOK, waarvan ongeveer de helft als secretaris en de andere helft als voorzitter, heb ik besloten de luwte op te zoeken. De bestuurlijke luwte dan wel, omdat ik uiteraard wél actief zal blijven als "gewoon" lid van de SOK. De redactie van SOK-Mededelingen, mijn bijdrage aan de SOK-Info, mijn werk als beheerder van de Apostelgroep, het onderhouden van contacten met de ENCI, het netwerken met de Belgische "autoriteiten" en verder al die kleine dingen, die ik nu vergeet op te noemen, blijf ik natuurlijk met veel plezier doen.

Het pure bestuurswerk heb ik nu dus - na lang beraad en veel twijfels - overgedragen. En ik denk dat het een goede beslissing is. Er zijn nu binnen de SOK immers genoeg jongere mensen, die absoluut genoeg talent hebben om de SOK verder te laten groeien en bloeien en die ons vast nog met prachtige nieuwe initiatieven zullen verrassen. Daar heb ik alle vertrouwen in. Bij mij begon de rek er na vijftientig jaar gewoon een beetje uit te raken. Sterker nog: met een museum waar allemaal „oude stenen" liggen als thuisbasis, dient men er extra voor te waken dat de voorzitter niet als fossiel tot de collectie gaat behoren!

Ik ga er nu geen lang verhaal van maken, ik ga geen appèl doen op jullie solidariteit met de nieuwe bestuurders, ik ga geen terugblik houden op hoogte- en dieptepunten en ook geen droefenis, blijdschap, vooruitblikken of dankwoorden aan het papier toevertrouwen. Dat komt misschien ooit nog wel eens, maar het is beter dat ik nu eerst even afstand neem, zodat ik volledig kan "afkicken" van mijn voorzitterschap. Want anders wordt mijn terugtreden een moeizaam kwakkelend proces en dat is niet goed voor mezelf en ook niet voor de SOK. Ik heb trouwens meer dan genoeg te doen om de ontstane leemte te vullen en wil vooral weer eens wat vaker de berg in, want daarvoor ontbrak me maar al te vaak de tijd...

Tot ziens, boven- of ondergronds,
Ton Breuls

Vacature SOK-bestuur

Het was voor de meeste SOK-leden even slikken op de afgelopen ledenavond, want de aankondiging van Ton's terugtreden uit het bestuur kwam als een donderslag bij heldere hemel. Een zwaargewicht verlaat het bestuur! Aan de korte zakelijke toon waarop Ton het woord voerde, kon je merken dat het hem niet meeviel om 25 jaar bestuurslidmaatschap te beëindigen.

Er is nu dus een plek vrij binnen het bestuur en wij zoeken in onze SOK-gelederen naar een geschikte kandidaat. Voor de duidelijkheid: we zoeken een bestuurslid en geen nieuwe voorzitter! Pas nadat het nieuwe bestuurslid gekozen is, worden de taken onderling verdeeld en wordt de voorzitter benoemd.

Wie zoeken we? Iemand met ideeën, die zich wil inzetten voor onze studiegroep en de groeven. Van het nieuwe bestuurslid (m/v) verwachten we de volgende eigenschappen:

- Moet binnen het bestaande team passen.
- Mag en moet groeien in zijn rol.
- Neemt initiatieven.
- Is uitvoerend.
- Is communicatief.
- Denkt vooruit.
- Beschikt of gaat beschikken over e-mail.
- Moet gemiddeld zo'n 2-4 uren per week in onze studiegroep willen steken: lezen en beantwoorden van e-mails, bedenken van plannen, telefoneren en vergaderen (circa 6x per jaar, van 19:30 tot 23:00 uur).

Heb jij zin om je bestuurlijke kwaliteiten in te zetten of te ontwikkelen? Schrijf dan een aan het bestuur gerichte brief, naar secretaris Rik Bastiaens. De inzendtermijn sluit daags na de ledenavond van 12 maart op zaterdag 13 maart.

Erik Honée, voorzitter (ad interim)

In memoriam R.M.J. Sluijs

Pas onlangs ontvingen wij het bericht dat het SOK-lid R.M.J Sluijs uit Heerlen eind vorig jaar is overleden. Alsnog onze condoleances aan de nabestaanden en we wensen hen heel veel sterkte.

Het bestuur

Tip! Voordelige Magcharger accu's

In het groot inkopen loont en daarom ben ik van plan gezamenlijk Magcharger accu's te gaan bestellen. Zo kunnen we flink wat korting bedingen. Reguliere prijzen liggen rond de 45 Euro, maar ik heb nu al toezeggingen van prijzen rond de 27,70 Euro voor één enkele accu en daar kan nog iets vanaf bij bestellingen van meerdere exemplaren! De zoektocht naar nóg goedkopere accu's is overigens nog niet afgesloten. Wie doet er mee?

Erik Honée, e-mail: erik.honee@home.nl, telefoon: 043-3256110

Tip! Compactdisc met onderzoeksgegevens Caestertgroeven

Mensen die geïnteresseerd zijn in de veldwerkgegevens van de groeven te Caestert, dus graafrichtingenkaarten, kaarten van ontginningsstadia e.d. van de Caestertgroeve, de groeve Ternaaien-Boven en de groeve Ternaaien-Beneden kunnen bij mij een cd bestellen met daarop alle gegevens m.b.t. de eerste ontginningen. De cd kost 7,50 Euro. Graag een e-mail of briefje naar onderstaand adres. Na ontvangst van de vergoeding per bank, zal de cd worden toegezonden.

Jacquo Silvertant, Akerstraat 14-c, 6221 CL Maastricht,
e-mail: silvertant@yahoo.com, bankrek. 461326566 ABN-Amro Maastricht

Bestuursnieuws

In deze SOK-Info verslagen van twee bestuursvergaderingen, met als belangrijkste item het terugtreden van Ton Breuls uit het bestuur. De vergadering in december begon dan ook met Ton's toelichting op zijn besluit om een kwart eeuw SOK-bestuur af te sluiten! De redenen zijn van persoonlijke aard: Ton heeft het eigenlijk wel gehad. Het kostte hem steeds meer moeite om zich bezig te houden met

bestuurszaken en de Bèrreg zag hij nog maar zelden. En dat laatste telt natuurlijk zwaar voor een echte bergloper. Kortom, de tijd was rijp om de voorzittershamer over te geven. Hij vroeg Erik Honée om als interim voorzitter de honneurs waar te nemen en die accepteerde. Hier de vergaderagenda van DECEMBER 2003:

- Genootschapsdag 2004: Joep zal daar een korte lezing geven.
- SOK-archief: Het SOK-archief is al jaren een zorgenkindje. Rik en Joep gaan het nu systematisch archiveren.
- Archief ir D.C. van Schaik: Wim van Schaik heeft de SOK toestemming gegeven om het archief van zijn vader te lichten. (Zie SOK-Info 108)
- Overdracht Caestertgronden aan natuurorganisaties: Ton was erbij en heeft het belang van de groeves nog eens benadrukt.
- Nieuwe leden: Erik oppert een idee om jonge leden te werven, om zo de toekomst van onze club veilig te stellen. Erik zal het idee uitwerken.
- Beamer: De laatste ledenavonden zijn de mist ingegaan door het ontbreken of het slecht functioneren van de beamer van het museum. Joep gaat hierover overleggen met het museum.
- SOK-website: John Caris en Rik Bastiaens vragen de bestuursleden een stukje te schrijven voor op de website.
- Incident Luikerweg: Joep heeft in samenspraak met Ton actie ondernomen bij de gebroken waterleiding. De overige bestuursleden werden echter pas later op de hoogte gebracht. Dit probleempje is besproken en zal hopelijk niet meer voorkomen.
- Illegale rondleiding ZB: Een SOK-lid heeft een rondleiding verzorgd in de Zonneberg, terwijl hij daarvoor geen toestemming had. Het bestuur heeft het betreffende SOK-lid vermanend toegesproken.
- Tot besluit hebben we Ton bedankt voor zijn inzet en hem veel sterkte toegewenst met het "afkicken". Ton, tot in de Bèrreg!

Op de vergadering van JANUARI 2004 hebben we weer een drukke agenda besproken. Het was een vreemde vergadering, die eerste keer zonder ons boegbeeld Ton Breuls. Echt een onwennige situatie...

- Website Ed Stevenhagen: Ed dicht op zijn site een rol toe aan de SOK in het geschil tussen hem en Luc Walschot (beiden SOK-leden) over de publicatie van Luc ("Mergel gebroken" uit 2002). We sturen Ed weer een brief, ditmaal om hem te verzoeken zijn complottheorieën en beschuldigingen aan het adres van de SOK van zijn site te verwijderen.
- Verdwaaldagen: Tijdens ons jubeljaar hebben we enkele activiteiten aangekondigd die niet zijn doorgedaan. Aan de ene kant omdat het bestuur geen toestemming kreeg van de Gemeente Valkenburg voor een verdwaaldag in de Gemeentegroeve. Aan de andere kant omdat het jubeljaar al goed gevuld was met activiteiten: daarom werd besloten de activiteit in de Driesberg te Kanne uit te stellen.
- Vacature bestuur: Er zal een oproep voor een nieuw bestuurslid worden geplaatst. (Zie elders in deze info)
- Inventarisatie groeve-ingangen: Gaat heel goed, is bijna klaar!
- "Plan Jongelui": Erik Honée heeft het idee om jongeren te werven verder uitgewerkt. Om het aanstormend jonge SOK-talent in goede banen te leiden zal een beroep gedaan worden op SOK-leden.

- Cursus onderzoeksvaardigheden: Er zijn maar zes aanmeldingen voor de cursus! Toch gaat de cursus gewoon door.
- Incident Luikerweg: We zijn benieuwd naar hoe de zaken hersteld zijn, vooral om een herhaling te kunnen voorkomen.
- Evaluatie nieuwe bestuursfuncties: Joep Orbons (docu-centrum) heeft een "aanvalsplan" gemaakt. Norbert Hensing (activiteiten) zal daar binnenkort mee komen. Erik Honée (studie en leden) is begonnen met cursussen en interviews van leden om te inventariseren welke onderzoeken er lopen en waar er eventueel een helpende hand gewenst wordt. Rik Bastiaens (secretaris) heeft de hele winkel van Joep overgenomen en werkt zich in.
- Evaluatie ledenavond: Ditmaal was het gelukkig weer eens een succes. Ook de proef met een korte pauze vonden we geslaagd. Natuurlijk moeten er nog enkele puntjes op de "i" worden gezet, maar daar wordt hard aan gewerkt. Dankzij de beamer en stereo van Jaap Brandsma hadden we die avond een paar prachtige presentaties. Jaap, nogmaals bedankt!

Erik Honée

Verslag ledenavond 9 januari

Door het interessante programma waren er zo'n vijfenveertig personen aanwezig op deze ledenavond. Activiteitscoördinator Norbert Hensing opende de avond met een welkomstwoord en enkele huishoudelijke mededelingen. De belangrijkste mededeling kwam echter van onze voorzitter Ton Breuls, die ons vertelde dat hij heeft besloten per 1 juni 2004 af te treden als voorzitter. Aan de doodse stilte die hierop volgde, bleek dat dit nieuws bij velen insloeg als een bom. Ton heeft ons verzekerd dat er geen problemen binnen het bestuur zijn; hij wil gewoon meer tijd kunnen besteden aan het berglopen. Erik Honée neemt tijdelijk de fakkel (petromax is hier eigenlijk een betere benaming) van Ton over.

Jaap Brandsma opende het programma met een zeer professionele videofilm over het eiland Gozo dat in de eilandengroep ligt waar ook het bekende eiland Malta toe behoort. Het eiland bestaat bijna geheel uit mergel en het was dan ook zeer apart om uit mergel opgetrokken gebouwen te zien in zo'n zuidelijke omgeving. Helaas voor ons berglopers, worden de blokken daar alleen in dagbouw gewonnen. Ook dit was tot in de details door Jaap gefilmd.

Na de videofilm volgde het item waar iedereen eigenlijk voor gekomen was: de perikelen rond de verzakking aan de Luikerweg. Joep Orbons en Roland Bekendam legden op zeer vakkundige en heldere manier uit, wat er nu eigenlijk gebeurd was en hoe het probleem werd opgelost.

Joep Orbons presenteerde daarna de nieuwste aanwinst die de Van Schaïkstichting aan haar groevelijst mag toevoegen: de Gewandgroeven. Voor deze groeven wordt nog een beheerder gezocht en daarom somde Joep nog eens op wat er van een beheerder wordt verwacht. Een speciale eis bij deze groeven is een goede conditie; de groeven zijn moeilijk bereikbaar en er moet geklommen worden!

Dat het een ware "audiovisuele avond" was, bleek eens te meer, toen Jacq Diederer een film presenteerde over de geologische formaties die voorkomen in de mergellaag te Valkenburg en die hij gemaakt had voor de regionale televisie van Valkenburg. Diegenen die dachten dat mergel, zomaar mergel is, kwamen bedrogen uit, want in de film werd door geoloog W. Felder haarfijn uitleg gegeven over de verschillende mergelpakketten. Erg boeiend!

Een van de SO K-leden doet onderzoek naar afbeeldingen van soldaatjes in de berg en Jan Spee kwam te hulp geschoten met een uitgebreide diapresentatie van alle afbeeldingen van soldaten die hij in zijn archief kon vinden. Diegenen die Jan kennen, weten dat hij dit zeer grondig had voorbereid en het was een genoegen om veel tekeningen die helaas verdwenen zijn, weer eens terug te zien.

Jacq Diederer verraste ons nogmaals met een film uit de Valkenburgse serie, ditmaal over de aanleg van de nooduitgangstunnel in de Gemeentegrot. Dat de graafwerkzaamheden daar niet echt van een leien dakje waren gegaan, wisten velen van ons al uit de regionale pers. Nu we echter stap voor stap het uitgraven te zien kregen, werd ons pas echt duidelijk dat de mannen die de gang aangelegd hebben een waar huzarenstukje moesten leveren.

Dorstig geworden bij het zien van al die noeste arbeid, togen we daarna gauw naar het museumcafé voor het gezellige "naborrelen".

Rob Heckers

Het SOK-documentatiecentrum

Het bestuur van de SOK heeft besloten een documentatiecentrum op te zetten. Joep Orbons is als bestuurslid belast met deze taak. In de komende jaren zal het documentatiecentrum stapje voor stapje worden opgebouwd.

Het doel van het documentatiecentrum is documentatie en informatie over de mergelgrotten te verzamelen om die voor SOK-leden beschikbaar te kunnen stellen voor onderzoek. We zullen onder andere proberen om archieven (Stadsarchief, Rijksarchief, e.d.) toegankelijk te maken, door met die instanties afspraken te maken over toegang en door die archieven te inventariseren op "mergelgrottdocumentatie". Ook SOK-leden zullen benaderd worden ter inventarisatie, omdat er enorm veel kennis, documentatie en informatie bij de leden zit, die nu heel erg versnipperd is. Verder hoopt het documentatiecentrum te gaan functioneren als een veilige plaats, waar archieven ondergebracht kunnen worden. Het komt bijvoorbeeld (helaas) wel eens voor, dat een bergloper stopt met zijn hobby en dat het materiaal dat hij verzamelde naar de zolder verbannen wordt, om dan uiteindelijk na vele jaren misschien gewoon bij het oud papier te worden gegooid. Dat is dan natuurlijk erg jammer van al het werk dat ooit vol enthousiasme gedaan werd.

Om de gevonden documentatie toegankelijk te maken, zal gewerkt worden aan een computer-database waar SOK-leden kunnen zoeken waar welke informatie te vinden is. Ook zal er ergens een plek moeten worden gevonden om al de papieren documentatie veilig onder te brengen.

Zoals je ziet, zijn er al veel plannen gemaakt, die echter allemaal nog verwezenlijkt zullen moeten worden. Het komend jaar wil ik eerst het plan voor het documentatiecentrum verder uitwerken, een begin maken met inventariseren van wat nu reeds voorhanden is in het SOK-archief en het computer-database programma opstarten. In 2005 kan dan een begin gemaakt worden met de inventarisatie van de archieven en de documentatie van de SOK-leden. De database moet in 2005 een bruikbare vorm gaan krijgen.

Via de SOK-Info zal ik iedereen op de hoogte houden van de stand van zaken. Het documentatiecentrum is momenteel nog in een heel pril stadium en er zal veel hulp van de SOK leden nodig zijn om de plannen te verwezenlijken. In een van de volgende SOK-Info's zal ik dan ook een oproep plaatsen voor SOK-kers die mee willen werken aan dit project.

Joep Orbons

Nieuw! Fotostudiegroep van het NHGL

Op donderdag 18 maart wordt de startavond van de Fotostudiegroep van het Natuurhistorisch Genootschap Limburg herhaald. De bijeenkomst zal ditmaal gehouden worden in het GroenHuis, Godsweerderstraat 2 in Roermond en zal om 20.00 uur beginnen. De Fotostudiegroep zal zich hier nogmaals voorstellen en met de leden bespreken waarmee de studiegroep zich zal gaan bezighouden. In het tweede deel van de avond zal Paul van Hoof een dialezing geven over natuurfotografie.

SOK-leden die zich met natuur- of groeefotografie bezighouden, zijn van harte welkom en kunnen zich desgewenst die avond als lid opgeven. Voor meer informatie kan men terecht bij Henk Heijligers, Lottumseweg 27, 5872 AA Broekhuizen, telefoon: 077-4632885, e-mail: venray@nhgl.org

Project Inventarisatie Ingangen

Het project Inventarisatie Ingangen verloopt zeer voorspoedig. Inmiddels zijn de veldgroepen bezig met de laatste opnames in het veld. Er is een stevig begin gemaakt met het invoeren van alle veldgegevens in de computer. Dit gaat resulteren in een rapport, dat ergens in de tweede helft van dit jaar gereed zal zijn. Verder is een begin gemaakt met de restauratie van enkele groeve-ingangen. Deze werkzaamheden zijn nog in een beginfase en in een van de volgende SOK-Info's zal hier over meer worden medegedeeld. SOK-leden die meer willen weten over het verloop van dit project, kunnen contact opnemen met ondergetekende.

Joep Orbons, voorzitter Stichting ir. D.C. van Schaïk

Nieuws van de Veldwerkgroep Zonneberg en Noord

Naar aanleiding van de oproep in SOK-Info 107 zijn er vier reacties binnengekomen van mensen die mee willen werken aan het project Zonneberg. Het veldwerk is inmiddels gestart en zal in de komende maanden verder worden uitgevoerd, alvorens een start wordt gemaakt met een veldwerkonderzoek in het Noordelijk gangenstelsel.

Jacquo Silvertant

Websites SOK en Van Schaïkstichting

De vernieuwde website van de SOK is weer in de lucht. Na een paar maanden gestoei met technische problemen, is de website HYPERLINK "<http://www.sok.nl>" dus weer terug en dan ook nog eens geheel vernieuwd door het enthousiaste redactieteam van John Caris en Rik Bastiaens. Uiteraard heeft een website alleen zin, als er geregeld nieuwe gegevens aan worden toegevoegd. Stuur daarom alles wat jullie op de SOK website kwijt willen naar Rik of John.

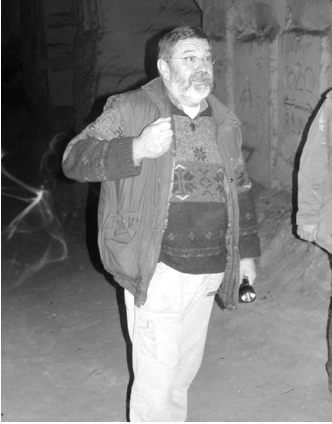
Ook de stichting ir. D.C. van Schaïk heeft nu haar eigen website. Op HYPERLINK "<http://www.vanschaikstichting.nl>" is alles te lezen over de wederwaardigheden van deze stichting, die zich bezighoudt met groevebeheer. Webmaster is Joep Orbons. Ook hier zijn bijdragen van SOK-leden natuurlijk zeer welkom.

Joep Orbons

Caestert.net

De opruimactie in de Caestertgroeve op zaterdag 18 januari j.l. was uiteraard weer een succes! Een tiental mensen had, ondanks de zware regenbuien die dag, toch nog de weg naar de groeve weten te vinden. De middag voorafgaand aan de opruimactie hadden twee vrijwilligers reeds de vuilnisbakken nagekeken en indien nodig van nieuwe vuilniszakken voorzien, zodat wij ons geheel konden richten op de rommel die her en der verspreid lag. Het opruimen concentreerde zich op het gebied rond de narren en de religieuze tekeningen. Ook het gebied achter de teke-

ningen, de zogenaamde "spaghettigangen" werd onder handen genomen en kan nu schoon worden verklaard. Alles bij elkaar werden zo'n acht vuilniszakken rotzooi opgeruimd.

De opruimploeg werd "verrast" door een bezoek van onze voorzitter Ton Breuls, want die had mij beloofd uitleg te komen geven over hoe hij de Caestertgroeve in kaart had gebracht. Nadat hij uitgebreid kennis had gemaakt met enkele hem nog onbekende vrijwilligers, begon hij aan zijn boeiende verhaal. Het was zeer vermakelijk om hem te horen vertellen hoe hij begin jaren tachtig met al zijn meetspulletjes op zijn brommertje naar Caestert reed en over de muur bij de ingang moest klimmen om zijn metingen te doen. Dat het nauwkeurig in kaart brengen van zo'n ingewikkelde grote groeve een monnikenwerk is, was ons allemaal wel duidelijk, maar aan de verbouwererde gezichten van enkelen te zien, was het toch nog véél meer werk dan men had gedacht.

Dat het gemeentebestuur van de gemeente Riemt zich bewust is van het vuilnisprobleem in haar groeven, bleek uit het feit dat ze ons "sponsorden" met maar liefst honderd vuilniszakken en dat ze de afvoer van het verzamelde vuilnis voor haar rekening neemt. We kunnen nu rustig zeggen dat Caestert schoon is. Er worden geen feesten meer gehouden en na een jaar van intensief surveilleren door Caestert, durf ik te zeggen dat de bezoekfrequentie van niet "serieuze" berglopers best meevalt. Er komt dus nauwelijks nog afval bij en als een sloddervos toch nog wat rommel maakt, ruimen andere bezoekers die netjes op (de rommel!). We hebben momenteel dus een "zelfregulerende situatie" in de Caestertgroeve. Uit de vele positieve reacties van bezoekers van de groeve,

kan ik afleiden dat we het een geslaagd project mogen noemen. Ik denk dat we hiermee tevens bewezen hebben, dat zelfs in een niet-afgesloten groeve de situatie beheersbaar kan zijn.

Op het e-mailadres van de website komen geregeld mailtjes binnen van mensen die het opruimen en het plaatsen van vuilnisbakken een goed initiatief vinden en mee willen helpen met opruimen. Het zijn niet alleen Nederlanders die reageren, maar ook Vlamingen, Walen en Duitsers. Eén re-

actie kwam zelfs uit Luxemburg! Uiteraard krijgt iedereen antwoord en zijn er in de tussentijd al heel wat contacten gelegd. De meesten van hen kennen de SOK niet, maar zijn zeer geïnteresseerd in het fenomeen berglopen en willen graag meer weten over de Caestertgroeven. Ik houd intensief contact met deze mensen en probeer ze zoveel mogelijk uit te leggen over de cultuurhistorische en natuurhistorische waarden van deze groeven. Ik tracht hierdoor hun natuur- en cultuurhistorisch bewustzijn te stimuleren en uiteraard loop ik tegenwoordig door de berg met een stapeltje folders van de SOK op zak! Inmiddels heb ik van een Waalse groep en vier Nederlandse groepjes de toezegging gekregen dat zij zullen meehelpen tijdens toekomstige opruimacties. Als iedereen ook daadwerkelijk komt opdagen, zou ik voor een volgende opruimactie over ongeveer vijftientig mensen kunnen beschikken. Daarvan zijn er overigens maar zo'n vijftien SOK-lid! Hieruit blijkt dus, dat een heleboel zeer geïnteresseerde berglopers nog niet de weg naar de SOK hebben gevonden....

We zijn inmiddels alweer druk bezig met het verzamelen van materiaal voor een update van Caestert.net Ondertussen is er ook een e-mail nieuwsbrief in het .pdf-formaat verschenen met diverse artikeltjes en foto's over Caestert en omgeving. Mocht je deze nieuwsbrief willen ontvangen, stuur dan even een mailtje naar info@caestert.net

Rob Heckers

Subterranea

In december 2003 verscheen "Subterranea", het tijdschrift van onze Engelse zustervereniging Subterranea Britannica. Het blad bevat een indrukwekkende hoeveelheid berichten over ondergrondse zaken, veel weetjes en allerlei ander nieuws. Verder staan er een aantal artikelen in over steengroeven in Hosey Common en Godstone, ten zuiden van London en een artikel over een bezoek aan enkele mijnen in Wales. Bijzonder leuk leesbaar is het verslag van de gezamenlijke excursie van Sub-Brit en de SOK in mei 2003. Het tijdschrift bevat naast deze grovezaken ook diverse artikelen, die specifiek over militaire objecten zoals bunkers gaan, bijvoorbeeld "Planning van scheepstransport in Wereldoorlog II".

Het tijdschrift is opgenomen in het SOK-documentatiecentrum.

Joep Orbons

Berglopen op internet

Dat op het World Wide Web meer gevonden kan worden dan plaatjes van blote mevrouwen en illegale muziekbestanden, zal intussen wel tot de meesten van ons zijn doorgedrongen. Het werd daarom hoog tijd om eens een lijst van voor berglopers interessante websites te publiceren. Hier een eerste serie sites die wellicht nuttig kunnen zijn. Aangezien het internet een medium is dat constant in beweging is, kan deze lijst nooit volledig zijn. Mocht iemand dus nog een groevewebsite weten die ik over het hoofd heb gezien, dan hoor ik dat natuurlijk graag.

<http://www.pietersberg.nl/>

Een zeer uitgebreide site over de Sint Pietersberg, zowel boven- als ondergronds. Zeer de moeite waard. Behalve de rubrieken "mergelgrotten Noord/Zonneberg",

ook o.a. het fort Sint Pieter, de kluis, de kardoenkwekerij en een erg goede rubriek van Rik Willemse over Amerikaanse soldaten die hun namen hebben achtergelaten in de diverse groeven. Kortom, een zeer interessante site.

<http://www.xs4all.nl/~estevenh/geonet/index.html>

Voor de mensen die de laatste twee jaar een voettocht door Midden-Mongolië hebben gehouden en daarom de laatsten zijn die deze site nog niet kennen, noem ik hem hier nog één keer: de site van Ed Stevenhagen. Hier kun je informatie vinden over zo'n beetje elke groeve die je maar kunt bedenken, compleet met coördinaten en kaarten. Dit is zo'n beetje de meest uitgebreide site, die je maar kunt vinden over dit thema! Klikken op de foto linksboven en je wordt verder geleid.

<http://www.groovetrackers.com/partys/locations/102>

Hier moet je zijn als je zin hebt in een ondergrondse houseparty. Deze houseparty's worden georganiseerd in het Avergat te Kanne. Een "tenenkrommende" site.

<http://users.skynet.be/Riemt/Mergelinhoud.html>

Een site over enkele "grotten" te Zichen-Zussen-Bolder. Je kunt hier rondleidingen of feesten boeken en ze tonen zelfs een foto van een ondergrondse kroeg waar een bevallige dame een speciaal biertje aan het schenken is. Vergeet niet op de fotoreportagelink te klikken! De hier geplaatste handleiding "klik op een kleine foto en je krijgt een grote" doet me overigens toch denken aan een ander soort internetpagina's.

<http://bxl2.free.fr/4448.htm>

Een heel aparte site van "The urban exploration in Brussels and Belgium", helaas in het Frans, maar er is gelukkig toch maar weinig tekst. Het is een zeer uitgebreide site over ondergrondse groeves/mijnen/tunnels e.d. in België, Duitsland, Frankrijk, Zwitserland enz. Veel groeven zijn met kaart afgebeeld. De link "Photo's" brengt je naar een lijst van groeves e.d. waarvan men foto's kan bekijken. De link "Cartes" verwijst natuurlijk naar de plattegronden. Iedereen, die naar een van deze landen op vakantie gaat en niet zonder ondergrondse sferen kan, moet hier echt even kijken.

Tot zover deze aflevering, volgende keer hoop ik u op nog meer bijzondere sites te kunnen wijzen.

Rob Heckers

Het sombre graf der oude wereldzee...

In SOK-Info 106 publiceerden we een lijstje vragen van Henri Ceha en in SOK-Info 107 volgde een hele reeks antwoorden, die SOK-leden hem op die vragen gaven. Onlangs liet Henri aan de redactie weten, dat hij nog een nagekomen antwoord had ontvangen. Dat antwoord kwam van SOK-lid Johan Moors: hij kon vertellen hoe de volledige tekst luidde van het gedicht dat bij de ingang van het Zonnebergmuseum (links achter de ijzeren deur) op de wand geschreven stond. Henri had graag die tekst gehad, omdat het betreffende gedicht hem intrigeerde en hij zich alleen nog maar de eerste regels kon herinneren. Het lyrische dichtwerk

had een diepe indruk op hem gemaakt, toen hij als acht- of tienjarig jongetje de berg bezocht en had "de bergloper in hem wakker gemaakt".

*Dit is het sombre graf der oude wereldzee
Waarin een dierschat der oudheid ligt bedolven
Sinds tijden, toen dit land bedekt werd door de golven
Die 't onbekend hoever bespoelden; vooralree
De aardkloot in zijn loop door een geheimvol keeren
De waat 'ren dezer zee wist van het land te weren
En deze berg van slib, door vele eeuwen heen
hard werd tot een klomp van vasten mergelsteen.*

*De eerste volk 'ren reeds, die dezen grond betraden
Ontdekten er den steen en vingen aan met delven
En heel het nageslacht groef immer meer gewelven
Waardoor in 't ingewand een doolhof is ontstaan
Van gangen hoog en breed, doch eenzaam en verlaten
Een onderaardsche stad met duizendtallen straten
Doch waar men vrucht 'loos zoekt naar mensch, dier of huis
Zij dient alleen tot woon der schuwe vledermuis.*

Joseph Keijzer, Maastricht 2-3-1902

Portret

Is dat niet.....eh...? Ja, inderdaad, dat is ons aller Erik Lamkin! De tekening werd in 1998 gemaakt door Wim Swerts uit Tongeren. Swerts is de geestelijk vader van Kabouter Plop en Samson en die figuurtjes zijn ook op de tekening te zien. Via een gemeenschappelijke kennis kwam de tekenaar, die toen erg geïnteresseerd was in de geschiedenis van de mergelgroeven, bij Erik terecht. Die leidde hem rond door Ternaaien Beneden, waar bij die gelegenheid dit portret werd getekend. Swerts wilde Kabouter Plop een avontuur in de mergelgrotten laten beleven en Erik heeft destijds nog de sagen en legenden over de groeven uit de Dikke van Schaik gekopieerd en aan hem toegezonden. Het verhaal is echter (nog) niet uitgegeven

Waarom dit portret? Omdat Erik het wel eens verdient om in het zonnetje gezet te worden. En we hebben het nu nog niet eens over die ontelbare goede werken die Erik voor de SOK in het algemeen heeft verricht, maar slechts over zijn merites voor de SOK-Info in het bijzonder. Het werk van Rob Heckers en Fons Leunissen is goed zichtbaar, maar Erik treedt veel minder op de voorgrond, terwijl zijn bijdrage aan ons ledenblad zeker even belangrijk is. Hij is namelijk diegene, die iedere

keer weer plichtsgetrouw de weinig glamoureuze en vervelende klus op zich neemt om het blad van de drukker te halen, honderdvijftig exemplaren in enveloppen te stoppen, de adresstickers op die enveloppen te plakken en de hele zwik bij de post aan te bieden. Verder doet Erik, voordat het blad gereproduceerd wordt, de drukproefcontrole en corrigeert hij de foutjes die Rob en Fons in de loop van het proces waren ontgaan. En hoe lang doet Erik dat alles nu al? We weten het niet precies, maar toen Rob en Fons (nu precies twintig edities van de SOK-Info geleden) als groentjes hun taak in het SOK-Infoteam aanvaardden, was Erik al héél lang medewerker. Daarom wil de redactie Erik nu eens een keer “in het openbaar” bedanken voor zijn trouwe inzet. We denken dat iedereen, die graag ons ledenblad netjes verpakt en op tijd in de bus wil hebben, zich hier graag bij ons aansluit: bedankt Erik!

De redactie

Naschrift: In de groeven staan nog meer portretten van SOK-leden en het lijkt ons leuk om ook die tekeningen een keer in de SOK-Info te plaatsen. Dus als iemand er foto's van heeft.....

De SOK vandaag. Commentaar bij een historisch SOK-moment

Op de afgelopen ledenavond kondigde Ton Breuls aan dat hij zou terugtreden als voorzitter. Wie dacht dat hij het toen misschien verkeerd gehoord had, die kon het in deze Info nog enkele malen onverbiddelijk zwart-op-wit lezen: Ton stopt ermee! De onderstaande poging tot SOK-journalistiek is bedoeld om het een en ander nog wat te verduidelijken en tevens het verband aan te geven tussen allerlei nieuws, dat verspreid door deze deze SOK-Info staat. Ik neem geheel de verantwoording op me voor de onderstaande “politieke analyse”, maar heb het stuk wel aan Ton Breuls en Erik Honée laten lezen. Zij gaven mij hun fiat om het te publiceren.

Het kwam wat vreemd over, dat de immer communicatieve Ton Breuls zijn terugtreden als voorzitter zo uiterst kort en onderkoeld bekend maakte op de ledenavond. En ondanks dat hij toen zeer duidelijk vermeldde, dat er geen heibel in het bestuur was geweest en dat het louter zijn eigen beslissing was, kwamen er naderhand toch wat vage geruchten over een “coup” op gang. Dus hier voor alle duidelijkheid nogmaals: er heeft géén revolutie in het SOK-bestuur plaatsgevonden en Ton werd dus niet door met bergbuim en bickels gewapende rebellen tot aftreden gedwongen. Hij was slechts zo kortaf, omdat hij weloverwogen een moeilijke en voor hem ook emotioneel beladen besluit heeft genomen en dat nu ook strikt in de praktijk wil brengen. Hij vindt gewoonweg dat het nu welletjes is geweest. Om je vijftienvintg jaar lang met hart en ziel voor de SOK in te zetten, vreet immers tijd en energie en het is dus zeer begrijpelijk dat de koek dan uiteindelijk een keertje helemaal op is. Ik zal hier echter niet gaan uitweiden over hetgeen een SOK-voorzitter zoal op zijn dak valt, want anders lopen we nog het risico dat niemand Tons opvolger wil worden...

Dat Ton over een voortreffelijk bestuurlijk inzicht beschikt en erg veel voor de SOK over heeft, blijkt uit het feit dat hij wil voorkomen dat hij zou gaan “fossiliseren” in zijn voorzitterschap. In de loop der jaren heeft hij door zijn kennis, inzicht en inzet een bijna onaantastbare dominante positie binnen het SOK-bestuur verworven en hij beseft dat er daardoor wellicht bij hem vroeg of laat ongewild een zekere

verstarring zou kunnen insluipen, die de vooruitgang van de SOK zou kunnen gaan belemmeren. Ton wil zelfs niet eens als "gewoon" lid in het bestuur blijven, omdat zijn opvolger niet het gevoel mag krijgen, dat die "dominante ouwe rot" hem constant in de gaten houdt, om te kijken of hij het wel goed doet.

Er was in het verleden over het algemeen weinig bezwaar tegen Ton's overwicht. In tegendeel, men vertrouwde er (terecht) op, dat hij het allemaal prima voor ons zou regelen en men was heel blij dat men zich zelf niet om al de bestuurlijke rompslomp hoefde te bekommeren. Een jaar of twee geleden was er al even sprake van, dat Ton zijn voorzitterschap zou neerleggen en iedereen haalde weer opgelucht adem, toen hij te kennen gaf toch maar door te gaan. Niemand kon zich toen een SOK voorstellen zonder Ton als voorzitter, temeer omdat er in Limburgs velden en ondergrondse wegen nog niets te vinden was, dat ook maar een béétje leek op een geschikte opvolger. Er was toen trouwens ook niemand, die er maar een ogenblik over peinsde om de lasten en lusten van het SOK-voorzitterschap op zijn schouders te nemen! Ton was dus min of meer gedwongen om die functie te blijven bekleden. En het is prima dat het zo gelopen is. Ton heeft daardoor zijn vijftienvintig jaar SOK-bestuur helemaal rond gemaakt en ons jubeljaar dus welverdiend als jubilerend voorzitter kunnen vieren. Maar nu genoeg eerbetoon aan het fenomeen Ton Breuls! Ik wil niet de stof voor de lovende dankwoorden er nu al volledig doorheen jagen, maar nog wat overlaten voor het moment dat hij officieel terugtreedt...

De laatste jaren heeft het SOK-bestuur zich - noodzakelijkerwijs - vooral bezig gehouden met het verbeteren van de randvoorwaarden voor het voortbestaan van de SOK. Tot die randvoorwaarden behoort allereerst het zeker stellen van onze studieobjecten en dus werd er veel tijd gestoken in de bescherming en het beheer van de onderaardse kalksteengroeven, hetgeen uiteindelijk resulteerde in de oprichting van de Stichting ir. D.C. van Schaik. Een tweede randvoorwaarde is een goed contact met de diverse overheden en instanties, die iets met groeven te maken hebben en ook op dat gebied werd er veel verbeterd. Vroeger werd de SOK nogal eens gezien als een obscuur clubje van notoire slotenkrakers en wereldvreemde vlerentellers, maar dat beeld is nu bijgesteld en de SOK wordt steeds meer gewaardeerd en gerespecteerd door de bovengrondse buitenwereld.

Door het tijdrovende gesleutel aan de randvoorwaarden, had het bestuur de afgelopen jaren wat minder gelegenheid om zich intensief met de studiedoelstelling van onze club bezig te houden. Daarbij moet wel meteen worden opgemerkt, dat juist het laatste jaar de naar buiten gerichte tendens weer wat afnam. Het groevebeheer staat nu immers stevig op poten en de externe contacten zijn flink zijn uitgebouwd. Het bestuur kon zich dus weer eens gaan bezinnen op hoe onze studiegroep intern functioneert. Een eerste resultaat hiervan is, dat onlangs de functies van "beheerder docu-centrum" en "studiebegeleider" aan het bestuur zijn toegevoegd. Deze ambten moeten de grovestudie gaan bevorderen en vergemakkelijken. Er is zeer veel kennis over het ondergrondse aanwezig onder de leden van onze studiegroep, maar in de praktijk blijkt vaak dat die kennis niet toegankelijk genoeg is voor iedereen. Er zal dus moeten worden gezocht naar een gestructureerde manier om de kennisuitwisseling tussen de leden te vergemakkelijken. Nu gaat het meestal via-via. Vooral voor mensen die nog niet zo lang lid zijn van de SOK, is het daardoor een heel zoektocht om aan informatie te komen.

Cruciaal voor het toegankelijk maken van kennis, is het publiceren van onderzoeksverslagen. Bij heel wat SOK-leden ligt prachtig materiaal op de plank te verstoffen onder het motto: "Óóit ga ik daar nog eens iets mee doen." Helaas komt daar maar al te vaak niets van terecht. Dat is zonde, want een studiegroep, die onderzoek doet en slechts een fractie van haar bevindingen publiceert, is natuurlijk niet optimaal bezig. Door publicatie krijgt het verzamelde materiaal immers pas echt zin, omdat het dan ter discussie gesteld wordt en eventueel gebruikt kan worden bij verdere onderzoeken. Publicaties zijn tevens van belang om een groter publiek kennis te laten maken met ons studie-object, want daardoor kunnen wij meer draagvlak en steun verwerven voor groevebescherming en groevebeheer. Tot slot zijn publicaties van belang voor het nageslacht, omdat ze wellicht iets vastleggen dat ooit verdwijnt. En er verdwijnt nogal wat in de groevewereld.....

Het vernieuwde SOK-bestuur zal dus moeten zorgen dat de SOK wat "toegankelijker" wordt, meer onderzoeksresultaten vastlegt en zich duidelijker in de media manifesteert. Dat laatste is van belang, omdat onze studiegroep zich (net als de Van Schaïkstichting) ook een educatieve taak mag stellen. Door verantwoorde kennis over de groeven te verspreiden, bouwen we immers aan meer begrip voor de cultuurhistorische, geologische en biologische waarden van de onderaardse kalksteengroeven en kweken we goodwill voor een verantwoord beheer daarvan. Verder kan een goed mediabeleid van belang zijn voor het werven van nieuwe (jeugd-)leden, aangezien er, door het hermetisch afsluiten van bijna alle groeven, nog maar weinig mensen op spontane wijze "tot de berg komen". Er zal dus in de nabije toekomst doelgericht "nachwuchs" moeten worden geworven.

Het nieuwe bestuur zal er vanzelfsprekend ook op moeten toezien, dat al datgene, dat de SOK in de afgelopen vijftienvintig jaar bereikt heeft, niet verloren gaat. Dat houdt onder andere in, dat de nieuwe voorzitter en zijn medebestuurleden zich vertrouwd zullen moeten maken met een uitgebreid netwerk van externe contacten. Gelukkig zal Ton Breuls de vele door hem opgebouwde contacten vooralsnog als "lobbyist" blijven warmhouden.

Intern moet het bestuur natuurlijk de uiterst gevarieerde menagerie van SOK-leden bij elkaar zien te houden en zorgen dat onze studiegroep een overkoepelend orgaan blijft, waarin zowel de fanatieke groeve-onderzoekers als de "sympatiserende consumptieve recreanten" zich prima thuisvoelen. In dit verband zijn de tweemaandelijks ledenavonden en excursies van groot belang als "SOK-bindmiddelen". Deze activiteiten staan dan ook sinds kort weer prominent op de agenda van de bestuursvergaderingen.

Voorlopig zal Erik Honée als interim-voorzitter optreden. Aangezien er (tot nu toe) geen andere kandidaten zijn voor het SOK-voorzitterschap, is Erik dus eigenlijk meteen "voorzitter-op-proef". Hij krijgt daardoor een prima kans om zijn voorzitterskwaliteiten en visie te tonen. Dat hij die kwaliteiten en visie in huis heeft, is iets waar ik het volste vertrouwen in heb. Ik heb in het verleden regelmatig met Erik van gedachten gewisseld over allerlei belangrijke SOK-kwesties. Hij was in die tijd nog kersvers "gewoon" bestuurslid, maar gaf toen al blijk van een zeer heldere kijk op de stand van zaken binnen onze studiegroep. Al de "knelpunten" die ik hierboven beschreef, stonden reeds met vette letters op zijn agenda. Daarom was hij ook de meest geschikte persoon om nieuwe bestuursfunctie van studiebegeleider te gaan bekleden.

Dat juist Erik wellicht binnenkort de voorzittershamer "voor vast" gaat overnemen, is naar mijn idee precies wat de SOK nu nodig heeft. Hij heeft het elan en enthousiasme van een jonge leraar (geschiedenis) en hecht veel belang aan het verbeteren van kennisuitwisseling tussen de leden en het stimuleren van onderzoek en publicaties. Zo organiseerde hij onlangs al een cursus in onderzoeksvaardigheden. Ondanks dat daar niet zo veel animo voor was, lijkt het me toch zeer wenselijk dat het bestuur onvermoeibaar doorgaat met het aanbieden van dergelijke steun aan de leden. Verder is Erik nu, samen met de andere bestuursleden, een plan aan bedenken om jeugdleden te werven, om zo het "nachwuchsprobleem" op te lossen. Overigens geldt het informele "op proef" natuurlijk ook voor Erik zelf. Hij moet eerst nog ervaren wat het allemaal met zich meebrengt om voorzitter te zijn en kan dan pas echt beslissen of hij de kar geruime tijd wil gaan trekken. Verder moet er vanzelfsprekend ook nog volgens de officiële procedures bepaald worden, wie er als nieuwe voorzitter wordt benoemd. Kortom: het zijn zéér spannende tijden voor de SOK!

Fons Leunissen

Jeugdherinnering van een bergloper: Hoe ik het berglopen leerde

Bij de enquetevragen van het SOK-silhouet kon men desgewenst toelichtingen op een apart vel papier toevoegen. De meeste inzenders vulden echter slechts plichtgetrouw de multiple choice vragen in en slechts een enkel SOK-lid klom in de pen om zijn berglopershart eens flink uit te storten. Verreweg de langste brief met verhelderende en interessante toelichtingen kwam van Hub Geurts. Zijn verhaal over zijn eerste bergloperservaringen was zo beeldend geschreven, dat het wel een plek in deze SOK-Info verdient. Overigens is dit relaas op zich niet zo heel bijzonder, in tegendeel zelfs, want het zal voor velen van ons zeer herkenbaar zijn. Veel berglopers zouden een soortgelijk verhaal kunnen opschrijven, maar Hub deed het....

Toen ik een jaar of 6-7 was, zwierf ik al vaak met wat vriendjes door de bossen rond Valkenburg, waarbij we lang niet altijd op de paden bleven. We kwamen op die manier vanzelf terecht bij de ingangen van allerlei "grotjes". Soms kwamen we daar dan oudere jongens tegen, die we van school kenden en die namen ons dan wel eens mee zo'n "grot" in. Het was een voorrecht als je mee mocht, maar je moest dan wel altijd braaf naar de ouderen luisteren. Na een paar jaar - we hadden inmiddels al flink wat ervaring opgedaan onder leiding van de oudere jongens - gingen we op ons zelf de Gemeentegrot, de Fluwelengrot en noem maar op in. Dat was toen nog geen enkel probleem, want de ingangen waren lang niet zo goed afgesloten als tegenwoordig.

Het ging allemaal prima, totdat we ons in de Vallenberg waagden. We hadden hierover altijd al enge verhalen gehoord van de oudere jongens en ze namen ons ook nooit mee als ze die berg in gingen. Ze riskeerden zelf niet eens ver die groeve in te gaan. Voorzien van enkele zaklampjes en wat kaarsen kropen we naar binnen. We wisten van niks en begonnen gelijk aan een kruiptocht door en over de vele instortingen. Ik ben later nog in veel groeves geweest, waar instortingen hadden plaatsgevonden, maar geen enkele is te vergelijken met die allesovertreffende linke chaos van de Vallenberg. Waar we ook maar kropen of klauterden, het was één grote puinhoop en we zagen geen oriëntatiemogelijk-

heden. Steeds verder wurmden we ons door de nauwe kruipopeningen en langzamerhand begon het ons op de zenuwen te werken en kregen we het klamme zweet op ons voorhoofd. En toch maar verder en verder, die schijnbaar oneindige doolhof in...

Na wat een lange tijd scheen - geen van ons droeg een horloge- konden we niet meer verder. We kwamen nergens meer doorheen en besloten dus maar terug te gaan. Eigenlijk hadden wij allen dat al veel eerder willen doen, maar niemand had dat willen uiten, bang om voor slappeling te worden uitgemaakt. Maar hoe terug? Het werd nu echt een helse tocht en we kropen ons steeds vast, zoekend naar een doorgang, terwijl de batterijen en kaarsen langzamerhand op raakten. De hele ellende duurde ongelooflijk lang en we raakten vermoeid, maar er was geen andere keus: bij elkaar blijven en de uitweg zoeken! Ten langen leste slaagden we daarin en het bleek buiten al donker te zijn. We waren om ongeveer twee uur 's middags de berg in gegaan en het was voorjaar, dus dan is het toch al gauw nog tot zeven of acht uur licht. Het spreekt vanzelf, dat ieder voor zich thuis een groot probleem kreeg, maar gelukkig wisten onze ouders niet precies wat we hadden uitgespookt.

Twee jongens zijn nooit meer mee gegaan, maar de rest waagde zich toch weer opnieuw in die avontuurlijke maar gevaarlijke berg. We namen nu wel voorzorgsmaatregelen: meer en beter licht en ook reservelampen. We hadden onze lering getrokken. We leerden nu toch oriëntatiepunten herkennen en krasten ook pijlen naar de richting waar we vandaan kwamen. Natuurlijk liepen we nog vaker vast, maar we leerden nu iedere keer van onze ervaringen. De dreiging was nog nadrukkelijk aanwezig, maar toch bleven we steeds die berg in gaan. Toen Jacques Diederer in 1986 de groeve karteerde, bleek uit onze inkrassing dat wij eind jaren vijftig, begin jaren zestig al overal geweest waren.

Ik kan voor mezelf gerust stellen, dat ik in de Vallenberg het berglopen op een zeer extreme manier heb geleerd. Vooral in het begin waren het zeer harde lessen! Deze berg heeft een onvergetelijke indruk op me gemaakt en ik heb er naderhand ook mijn mooiste foto's gemaakt. Kortom: in de Vallenberg ligt een groot deel van mijn berglopershart.

Hub Geurts

MEET THE UNDERGROUND PRESS

"Aan gerommel Sint Pietersberg komt een einde" en **"Maastricht in actie tegen instortingsgevaar"** (*Eindhovens Dagblad van 21 en 28.11.2003*): De toeristen kunnen weer opgelucht ademen. Chalet Bergrust is weer open en de toegang naar **NOORD** idem. In één adem wordt ook het instortingsgevaar genoemd, ontstaan door het verkeerd geplaatste reuzenrad op het Vrijthof. Nu nog wat balkons en krakkemikkige parkeergarages en Maastricht kan een nieuwe toeristische route openen.

"Lift bij Fort Sint Pieter ondergronds" (*DdL van 10.12.2003*): Een lift van het "hoogste" punt naar het "diepste" punt van Maastricht: een 30 meter diepe verbinding. Dat zijn "de hele prille en vage ideeën, waarvan de haalbaarheid nog onderzocht moet worden". We houden u op de hoogte. Pardon, de diepte.

“Diep onder de grond van de Pietersberg. De avontuurlijke omzwervingen van Rembrandts’ Nachtwacht” (*NRC Handelsblad van 11.12.2002*): Sinds het schilderij in 1885 naar het nieuwe Rijksmuseum verhuisde, is het slechts twee keer van zijn plaats geweest. Voor ons natuurlijk van belang vanwege haar verblijf in de oorlogsjaren “diep onder de grond van de **Sint PIETERSBERG** bij Maastricht”.

“In de rij voor de Kerst” (*DdL van 15.12.2003*): Ellenlange rijen staan voor de ingang van de **FLUWEELENGROT**. Vanwege de veiligheid mogen er maar 1000 (!) mensen tegelijk de grot in, vandaar de wachttijd van ongeveer een half uur. Zo storm loopt het (nog) niet bij de groeven van de SOK en de Van Schaikstichting...

“Vloerbare mergel stabiliseert de Sint Pietersberg” (*Cobouw van 16.12.2003*): Dit in “bouw” gespecialiseerde tijdschrift gaat dieper in op de bij de opvulling van “het gat” gebruikte technieken en materialen, zoals DÄMMER. Voor de liefhebbers: Dämmer is zo’n 40 jaar geleden ontwikkeld ten behoeve van de mijnbouw en deze mortel kan kilometers ver gepompt worden zonder te ontmengen. Het spul krimpt niet bij uitharden en heeft een s.g. van 1,54 (mergel 1,5 en beton 2,4). Het bestaat uit een mengsel van cement, mergel, klei en gips, waaraan ter plekke water wordt toegevoegd. En nu echt voor de liefhebbers: afhankelijk van het recept, variëren de sterktes van 1 N/mm³ tot 30 N/mm³. De opstijftijd is regelbaar, tussen 3 minuten en 6 dagen.

“Chalet Bergrust heropent zondag” (*DdL van 17.12.2003*): De krater op de **SINT PIETERSBERG** is afgelopen weken gevuld en het gebied is weer veilig verklaard. Alleen de weg blijft voorlopig afgesloten, omdat de kapotte waterleiding nog gerepareerd moet worden.

“Grottentocht voert wandelaars door onderaardse historie” (*Heuvelland en Kontaktblad Berg en Terblijft van 17.12.2003*): De wandelvereniging Vilt organiseert een Grottentocht, waarbij men, afhankelijk van de route en afstand, enkele groeven kan bezoeken, zoals de grot van Daelhem (Steenkolenmijn) en de Geulhemmergroeve.

“Rondleidingen in grotten worden hervat” (*DdL van 20.12.2003*): Staatstoezicht op de Mijnen heeft na inspectie toestemming verleend om de grotten NOORD weer open te stellen voor het publiek.

“Een kwart eeuw studie, beheer en behoud van mergelgroeven” (*De Maaspost van 20.12.2003*): De SOK heeft eindelijk de wereldpers gehaald met haar 25-jarig bestaan. Het artikel is een mooie weergave van het persbericht, dat verstuurd werd naar aanleiding van het verschijnen van de decemberuitgave van het Natuurhistorisch Maandblad.

“De nuchtere start van Chalet Bergrust” (*DdL van 22.12.2003*): Toeristen zijn heel verbaasd, als ze bij het Chalet komen en dan vernemen dat het restaurant pas geopend is na het beroemde instortingsverhaal in NOORD. Eigenaar Michiel SCHEEPERS heeft de gedwongen sluiting gebruikt om zijn zaak van een nieuwe verflaag te voorzien. Alles is nu veilig. “*Als er bommen op Maastricht vallen, dan ga ik in de grotten schuilen*”, aldus **Ed HOUBEN**, beheerder voor de VVV.

"Verloren schoonheid" (*Weekblad Middenstandsbelangen Geldrop van 24.12.2003*): Wim van **SCHAIK** heeft een boek gemaakt met prachtige aquarellen van de ondergrondse **Sint PIETERSBERG**. In zijn 75-jarige carrière als bergloper heeft hij heel wat onderaardse landschappen zien verdwijnen. Die heeft hij nu min of meer "verwoord" in zijn prentenboek "Verloren schoonheid".

"Marathon in mergelgrot absolute wereldprimeur" (*Heuvelland van 17.12.2003*), **"Grottenmarathon. Stille foltering in het rijk der schimmen"** (*DdL, Metro en Spits van 29.12.2003*) en **"Kruistocht door de mergelgrotten"** (*L.D. van 23.12.2003*): In de **GEMEENTEGROT** is de eerste grottenmarathon geweest. Hoewel? Van onze correspondent en collega Giles **THOMAS** uit Parijs kreeg de redactie een mailtje met een Frans persbericht over het gebeuren in Valkenburg. Hij schrijft ons: *"A Paris, il y a plusieurs années qu'est organisé tous les ans un KtaSprint dans les Carrières souterraines et on n'en parle pas dans la presse!"* Het geklaag wordt gevolgd door enkele verontwaardigde vloeken. Tsja, die Fransen! We zullen maar bescheiden blijven....

In verband met die marathon nog iets heel anders: Wie zijn nou de echte berglopers? (Over taalvervuiling gesproken!)

"Rijkssubsidie voor jongerenproject vuursteenmijn" (*L.D. van 24.12.2003*): Het ministerie van Onderwijs heeft een initiatief van de Provincie beloond met 60.000 Euro subsidie. Het project wil jongeren tussen 10 en 14 jaar de mogelijkheid bieden om met een gids de **VOURSTEENMIJNEN** van Rijkholt te bezoeken.

"Afscheid van de grottenman" (*DdL van 03.01.2004*): In november overleed Frans **MARX**, één van de laatste grotbewoners. Enkele vrienden blikken terug op zijn leven en sterven en hun relatie met "het grotmanneltje" dat zijn "woning" had bij de **DÖLKESBERG**.

"Zussen leeft al eeuwen boven holle ondergrond" (*De Weekkrant van 06.01.2004*): In 1792 al vielen in het gebied van het Oudhuis twee huisjes in de ondergrond en volgens overlevering werden er toen 8 mensen gedood. Sindsdien is de grond meer dan 40 keer serieus opengescheurd en ingestort. Deze instortingen zullen nog blijven voorkomen tot alle ondergrondse gaten zijn opgevuld.

"Instorting" (*DdL en Maaspost van 07 en 08.01.2004* en programma Knooppunt Limburg op L1-radio): Op 8 januari hield Ton **BREULS** een voordracht met dia's over instortingen en opvullingen van en in de Belgische groeven van Zichen en Zussen.

"Grotten van tv-reeks 'Johan en de Alverman' te koop voor 325.000 Euro" (*Het Laatste Nieuws van 08.01.2004*): **Pierre CELIS**, de "vader" van de Witte van Hoegaarden en het Grottenbier van Kanne biedt zijn 3 ha grote grotten van FOIX-les-CAVES te koop aan!. *"Eigenlijk wou ik er ooit bier laten rijpen, maar dat mag niet van het Waals Gewest, omdat er 16 vleermuizen in die grot wonen"*. Allez, Van Schaikstichting, trekt uwe portemonnee!!!

"SOK-verbod" (DdL van 17.01.2003): Dat is even schrikken, maar de titel van deze column slaat op het gebruik van geitenwollen sokken. Dus geen paniek, kameraden!

"Luikerweg is weer open voor het verkeer" (DdL van 07.02.2004): Het leed is geleden, alle beperkingen zijn voorbij en we kunnen weer over gaan tot de orde van de dag...

Bijgewerkt tot 8 februari 2004.

Met dank aan de correspondenten Nina van Bergen, Valère Ceulen, Mark Derix, Philip Duchateau, Berno Huls, Jacques Maes, Gilberte Nicolaes, Joep Orbons, Gilles Thomas en Jola Weiland.

Voor knipsels, kopieën en uittreksels kunt u altijd terecht op het bekende adres: Bovenstraat 28, B3770 Kanne-Riemst. Tel/fax: 012-454059. Email: tbreuls@skynet.be

**NIET VERGETEN:
LEDENAVOND VRIJDAG 12 MAART 2004
IN HET NATUURHISTORISCH MUSEUM
MAASTRICHT.
AANVANG 19.30 UUR. HOPELIJK TOT DAN!!!**

Fotoverantwoording

De foto's voor deze SOK-Info werden geleverd door Joep Orbons en Rob Heckers. De redactie kan altijd fotomateriaal gebruiken (voor voorpagina etc.) en we hopen dat we ook van jouw eens een bijdrage mogen ontvangen.

Groeven in beheer bij de SOK danwel de stichting Ir. D.C. van Schaik:

Bovengenoemde organisaties hebben een aantal groeven in beheer of een collectieve vergunning voor een groeve.

Voor het betreden van deze groeven moet U contact opnemen met de beheerder:

Bij inbraak in één van deze groeven:

Bij constatering van inbraak en of vernielingen aan een van de groeven dit direkt melden, liefst dezelfde dag nog.

Melden van vernielingen bij onderstaande personen. Als de eerste niet bereikbaar is, dan de volgende op de lijst.

1e Groevebeheerder van die groeve. Voor namen en telefoonnummers, zie hierboven.

2^e Olav Hensing, Technische commissie

3^e Ieder bestuurslid van de Van Schaikstichting of de SOK. Voor namen en telefoonnummers, zie pagina 2.

De SOK en de Van Schaikstichting stellen zich ten doel dat de afsluiting van de groeve binnen 24 uur hersteld is.

De Sint Pietersberg:

Groeve:	Beheerder:	Telefoon:
Koeleboschgroeve	Ed de Grood	043-350 54 87 (90)
Roothergroeve	John Hageman	043-364 54 19
Nieuwe groeve	Han Bochman	043-601 01 58
Apostelgroeve	Ton Breuls	00-321 245 4059
Theunisgroeve	Giel Bindels	043-347 25 60
Gewandgroeven	Joep Orbons (tijdelijk)	043-361 87 93
Scharnderberg	John Knubben	043-361 12 27
Fallenberggroeve (niet toegankelijk)	Valère Ceulen	043-321 17 59
Keldertjes Slavante	Ad Lagas	043-325 35 86
Houbensbergske	Erik Honée	043-325 61 10

De Sint Pietersberg wordt beheerd door de Vereniging Natuurmonumenten. De SOK heeft een collectieve onderzoeksvergunning voor de Zonneberg en het Noorderlijk Gangenstelsel. Onderzoeksaanvragen moeten ingediend worden bij het secretariaat van de SOK. Toezichthouder van de beide groeven is Harm Hovens, Bergerstraat 163, 6226 BC Maastricht, telefoon: 06-55825192.

De S.O.K.-Info
is een uitgave van de
Studiegroep Onderaardse Kalksteengroeven,
Natuurhistorisch Genootschap Limburg.